

הגאון הגדול הרב שבתי לוי שליט"א
ראש מוסדות הליכות משה ורבה של רמת אהרן ר"ב
השיעור השבועי בהלכה נמסר מידי שבת
שעתים לפני השקיעה בבית המדרש הליכות משה רח רבינו ד' כ"ב

מניסה	יציאה	ר"ת
16:19	17:19	ירושלים
16:15	17:17	הל אביב
16:07	17:17	חיפה
16:20	17:20	באר שבע

מקום הדלקת נרות חנוכה למפוני הדרום

נושאי השיעור

בגדר חיוב בן בית בהדלקת נרות • בן שאינו רוצה להיפטר בהדלקת נרות של אביו • על מי חלה חובת ברמת שבע ברכות • האם החתן והמלה חייבים לכוון בברכת שבע ברכות • יצא באמצע קריאת התורה • סועד שממהר לצאת בגמור הסעודה ולא נשאר לברכת שבע ברכות • בן שהדליק נרות חנוכה במקום אביו • כמה מצוות יש בהדלקת נרות חנוכה • חובת השתתפות כל בני הבית בזמן ההדלקה • האברכים האם יתבטלו מלימוד התורה להדלקת נרות חנוכה • שמיעת ברכות בטלפון • ברכות על הראיה. בן שקיבל שמן במתנה ע"מ שאין לאביו חלק בו • מפונה הדרום היכן ידליקו • חובת השתתפות בפריטי • האם בן חייב לתת שקל לאביו

שהחיוב חל על כל בני הבית להדליק נר אחד ואין חיוב פרטני על כל אחד ואחד, א"כ גם אם לא כיון לצאת יד"ח או שלא רצה להיפטר, כיון שאין עליו חיוב להדליק בנפרד אינו חייב להדליק ונפטר בעל כורחו בהדלקת נרות של כל בני הבית.

סעודת חתן וכלה

כיוצ"ב יש בסעודת שבעת ימי המשתה לחתן וכלה. העולם קוראים לסעודה זו סעודת שבע ברכות. וזה אינו נכון כי לא בכל סעודה אומרים שבע ברכות אלא לפעמים אם אין פנים חדשות אומרים רק ברכה אחת וא"כ זה אינו סעודה עם שבע ברכות, אלא סעודת שבעת ימי המשתה של חתן וכלה שבה אומרים שבע ברכות רק אם יש את כל התנאים לאמירת שבע ברכות. ואם אין את כל התנאים לאמירת שבע ברכות אומרים רק ברכה אחת.

למי שייך ברכת שבע ברכות

העולם חושבים שברכת שבע ברכות אלו שייכות לחתן והכלה, ולכן יש שאומרים לחתן והכלה תכוונו בברכות, רק שאם החתן והכלה ישאלו אותם על מה לכוון, לא ידעו מה לענות להם, כי באמת אין להם מה לאמר. יש שרצו לומר שמה שאומרים לחתן והכלה לכוון הכוונה לכוון לצאת יד"ח בברכות, וזה אינו נכון. שהרי ברכת שבע ברכות חלים על כל המשתתפים בסעודת החתן והכלה ללא יוצא מן הכלל ואין חיוב פרטני על כל אחד ואחד אלא על כולם ביחד כולל החתן והכלה. והנה נראה שהברכות של שבע ברכות אינם שייכות בדוקא לחתן והכלה, כמו ברכת יוצר האדם וכן ברכת שהכל ברא לכבודו. אלא אלו ברכות הודאה

נר איש וביתו

אומרת הגמרא בשבת (כא:): ת"ר מצות נר חנוכה נר איש וביתו. יש שלמדו מכאן נר איש וביתו שצריך להדליק דוקא בבית ולא ברה"ר, וזה אינו נכון. דין זה שצריך להדליק בבית נלמד ממקום אחר. וביארו הראשונים נר איש וביתו, איש וכל בני ביתו סגי להו בנר אחד. וכל מי שסמוך על שולחנו של בעה"ב נפטר בנר אחד שמדליק בעה"ב ולא צריך להדליק עוד נרות. וע"כ ממשיכה הגמ' ואומרת והמהדרין מן המהדרין מדליקין שמונה נרות, כלומר עסקנו כאן במספר הנרות שצריך להדליק ולא היכן צריך להדליק.

חקירה בדברי הגמרא

למדנו שנר חנוכה איש וביתו נר אחד לכל בני הבית. אלא שיש לחקור מה הכוונה בדברי הגמ' שנר אחד סגי לכל בני הבית. האם לכל אחד יש חיוב להדליק נר בנפרד אבל כיון שאחד הדליק, נפטרו כל בני הבית. או שלכל בני הבית יש חיוב בנר אחד והחיוב מעיקרו על כל בית נר אחד, ואין חיוב פרטני על כל אחד ואחד וע"כ נר אחד סגי לכל בני הבית.

נפק"מ לרוצה להדליק לבד

הנפק"מ גדולה ביניהם. אם בא אחד מבני הבית ולא רוצה להיפטר בהדלקת נרות של כל בני הבית או שלא כיון להיפטר בהדלקת נרות שבבית האם מחויב בהדלקת נרות לבדו. אם נאמר שהחיוב על כל אחד ואחד מבני הבית בנפרד ורק הנר שמדליקים בבית פוטר את כל בני הבית, כאן שלא כיון לצאת יד"ח בהדלקת הנרות של הבית, לא יוצא יד"ח וצריך להדליק נרות חנוכה בנפרד. אבל אם נאמר

חייב לשמוע את כל הברכות (וכבר הארכנו בזה בקונטרס שמח תשמח) ואין כאן הזמן להאריך בפרטים.

כל בני הבית נפטרים

כיוצא בזה זה הנדון שלנו, נר איש וביתו חל על כל בני הבית חובה להדליק נר חנוכה, וא"כ אין ביכולת אף אחד מבני הבית לומר אני לא רוצה להיפטר בהדלקת נרות של בעה"ב ולהדליק לבד.

המהדרין מוסיפים נרות

וכן הביאו רוב הראשונים וכן הרמב"ם, נר איש וביתו חל על כולנו חובת הדלקה מכל בני הבית וכן הרמב"ם שסבר שהמהדרין מדליקים תוספת נרות ולא שכ"א ואחד חייב בחנוכה לבדו.

בן בית פטיר ועטיר

וכ"כ בחסד לאברהם אלקלעי וכן מביא החיד"א בספרו ברכי יוסף שגר חנוכה נר איש וביתו ואפילו רוצה להדליק לבדו אינו יכול כיון שהוא פטיר ועטיר וממילא הוא נפטר בעל כורחו. וא"כ ודאי שהבן אינו צריך לומר לאביו תכוון עלי בהדלקת נרות חנוכה כיון שהוא פטיר ועטיר. אבל כ"ז בבן הסמוך על שולחן אביו ממש. ועיין בספר גדרי המועדים שכבר הארכנו בגדר מי נחשב סמוך על שולחן אביו.

בן שהדליק במקום אביו

ולכן אם אחד מבני הבית רואה שבעה"ב מתמהמה מלבוא בזמן הדלקת נרות, והחליט להדליק נרות חנוכה בזמן מבלי לחכות לאביו שיבוא, ולאחר שהדליק הגיע בעה"ב לביתו, אין האב יכול להדליק שוב נרות חנוכה בברכה כיון שכבר יצא ידי חובת הדלקת נרות בביתו ע"י מי שהדליק כבר. דבאמת כל מה שנוהגים שדוקא אב המשפחה מדליק נרות זה לא לעיכובא אלא משום כבוד לאבא שהוא מדליק, ולכן אם הדליקו עליו, הוא אינו יכול להדליק שוב.

ממונך יפרסם את הנס

הב"ח (בסימן תרע"א) אומר שיש שתי מצוות בהדלקת נרות חנוכה. המצווה הראשונה זה שממונך ידליק נרות חנוכה כדי לפרסם את הנס, וזה מה שכתוב בדין אכסנאי שמשלם פריטי כדי להשתתף עם בעה"ב ובכך קיים את המצווה הראשונה שממונו הדליק ופרסם את הנס. ובמצווה זו אין חילוק מי הדליק הנרות האבא או האמא או אחד מבני הבית, כיון שסוף סוף ממונו הדליק, ומה שנותנים לאב המשפחה זה משום כבוד ולא לעיכובא, וכן בהדלקת נרות שבת יש ענין שהאשה תדליק, אבל אל לנו לטעות כאילו חובת הדלקת נרות היא רק של האשה. ויש כאלו ששואלים אם האשה לא נמצאת בשבת בבית כגון יולדת וכדו' האם האב חייב בהדלקת נרות שבת, וזה פשוט שחייב, ומה שנתנו לאשה להדליק זה משום ענין שהאשה תדליק אבל ודאי שבהדלקתה היא פוטרת את כל בני הבית.

ברכות ההודאה

מוסיף הב"ח ויש עוד מצווה בהדלקת נרות חנוכה שזה הודאה להקב"ה בברכות. ברכה ראשונה "להדליק" היא ברכת המצוות, וברכה שניה ושלישית "שעשה ניסים" ו"שהחיינו" הם ברכות ההודאה, וזו המצווה השניה. ובכל יום מהיום השני מברך ברכה אחת ברכת המצוות וברכה השניה ברכת ההודאה לה', וזו מצוות ההודאה לה' היא

להקב"ה והיא חובת הודאה על כל מי שהשתתף בסעודת חתן וכלה. ולכן לא שייך לומר לחתן והכלה תכוונו כיון שזה לא ברכה ששייכת דוקא להם ואין עליהם חובה פרטית על הברכות. (ואולי רק הברכה האחרונה של משמח חתן וכלה שהיא שייכת דוקא להם). אלא שמה שבאמת צריך לומר לחתן והכלה לכוון זה בברכת הגפן שיכוונו לצאת יד"ח כיון שלאחמ"כ הם שותים מהכוס, ולכן חובה עליהם לכוון רק בברכה זו בשונה משאר המשתתפים שלא שותים מן הכוס ואין עליהם חובה לכוון אף בברכה זו. ודבר זה מתבאר מתשובת רבינו אברהם בן הרמב"ם (הובא בספר מעשה רוקח בהקדמה) ועוד. ומדברי השו"ע אהע"ז (סימן סב הל"א)

חובה על מולם

ולכן אומר רבינו אברהם בן הרמב"ם כיון שאנו משתתפים בסעודת חתן וכלה, מצוה עלינו להודות להקב"ה בכל הברכות ואין חובה על כולם לברך, אלא להיות במקום שמברכים ולשמוע הברכה בציבור.

קריאת התורה חובת הציבור

וכן בדומה קצת מצינו בקריאת התורה בבית הכנסת שחובת הקריאה היא חובת הציבור ולא חובה פרטית על כל אחד ואחד, ואם יש מישהו מהקהל שנאלץ לצאת באמצע הקריאה לכמה דקות, כשחוזר אינו חייב להשלים הקריאה, כיון שחובת הקריאה היא חובת הציבור, וכיון שהציבור בבית הכנסת קורא הוא נכלל עמהם וכולם יוצאים ידי חובת הקריאה. וכמובן שלכתחילה חובה לשמוע את כל הקריאה, אבל מי שלא שמע לא נחשב שהפסיד לעניין שיתחייב להשלים.

כל מי שסעד התחייב

אותו הדין בסעודת חתן וכלה בשבעת ימי המשתה, החובה היא על כל משתתף בסעודה לברך או לשמוע הברכות, דכל מי שסעד בסעודה והתכוון לזמן יחד בסוף הסעודה עם כל הציבור, הורה בזה שהוא שייך לסעודה וחל עליו חובת ברכת שבע ברכות.

הממהר לצאת בגמר הסעודה

ולכן אם אחד מהסועדים בסעודת חתן וכלה היה צריך לצאת מיד לאחר ברכת המזון כגון שקראו לו מחוץ לאולם או שיש לו אוטובוס בדקות הקרובות והוא ממהר לצאת מהאולם, מצד הדין אסור לו לצאת כיון שעדיין לא שמע הברכות שהתחייב בהם.

מפטפטים בזמן החופה

ובאמת דין זה הוא נפק"מ גדולה למי שנמצא בחופה ושומע את סדר הברכות של שבע ברכות. הרי מה כולם עושים בזמן הזה, מפטפטים האחד עם חבירו כאילו אין להם שום קשר לברכות שנאמרות תחת החופה, ורק בסוף הברכה מאזינים קצת לשמוע אולי יקראו להם לברך את הברכה הבאה, ואם לא קראו לו הם ממשיכים לדבר.

דין למשתתפים בחופה

ודבר זה אינו נכון, לכן על כולנו ללא יוצא מן הכלל "הסכת ושמע ישראל", דיבורים לאחמ"כ בסעודה, וזה הדין לכל המשתתפים בחופה בזמן ברכת שבע ברכות וכ"ש למי שמתכוון לברך ברכות תחת החופה שאסור לו לדבר אלא

המצוה השנייה מלבד מצוות פרסום הנס ע"י ממונו של בעה"ב.

כדי לצאת יד"ח.

הנפק"מ

הנפק"מ במצוות אלו, האם יש עניין לכנס את כל בני הבית בשעת הדלקת נרות חנוכה או שמספיק שבעה"ב ידליק לבדו. דמשום מצוות פרסום הנס שהממון יפרסם את הנס אין חובה שכל בני הבית יהיו נוכחים בשעת ההדלקה. דהעיקר שממונם ידליק. אבל משום מצוות ברכת ההודאה "שעשה ניסים" בכל יום, חייבים כל בני הבית להיות נוכחים בשעת הברכות ולכון לצאת ידי חובה בברכת ההודאה לה' על הניסים.

אברכים יברכו על הראיה

יש שחשבו לומר שאולי האברכים יברכו ברכת שעשה ניסים בזמן שיצאו מהכולל בערב ויראו את הנרות ברחוב דולקות ויברכו עליהם מדין הרואה שתיקנו לרואה לברך על הראיה. וזה אינו. שהרי כל תקנת ברכת הרואה זה רק למי שרואה את הנרות תוך חצי שעה מזמן ההדלקה שזה עיקר המצוה אבל לאחמ"כ כבר עבר עיקר מצוותה ואף הרואה אינו יכול לברך.

אינו שייך בתקנת הרואה

אלא שגם אברך שיצא מהכולל תוך חצי שעה מזמן הדלקת הנרות אינו יכול לברך על הראיה. שהרי מצינו בדין אדם שהדליק נרות חנוכה ושכח לברך ברכות ההודאה, ואחר שהדליק רוצה לברך על הראיה. הביאו הפוסקים ומהם הגרעק"א שיכול לברך ברכת שעשה ניסים אף לאחר ההדלקה כיון שלא גרע מהרואה שמברך על הראיה. ודבר זה אינו פשוט (וכבר ביארנו בהרחבה דין זה בספר גדרי המועדים). כיון דכל תקנת הרואה לברך על מה שאחרים הדליקו, נתקן למי שלא הדליק ולא הדליקו עליו ואינו עתיד להדליק, אבל מי שהדליק כבר אינו נכלל בתקנת הרואה, ולכן אם לא בירך הפסיד הברכות ועליו נאמר מעוות לא יוכל לתקון. וה"ה לאותו אברך אם כבר אשתו תדליק עליו בביתו הוא לא יכול לברך עוד על ברכת הראיה ופסיד הברכות, וע"כ חובה על כל בני הבית להיות נוכחים בשעת ההדלקה ולשמוע הברכות. ודין זה מתבאר מדברי שו"ת הל"ק"ט (ח"א ס"ג) דדוקא אם עסוק בהדלקה יכול לברך. וכ"מ מדברי הלבוש ואכמ"ל.

חובה להשתתף

ולכן אע"פ שעיקר המצוה בהדלקת נרות חנוכה זה הדלקת הנרות, ובוזה כל בני הבית יוצאים יד"ח, אבל כיון שיש מצוה הנספחת להדלקה שהיא מצוות ההודאה לה' ע"כ חובה על כולנו להיות נוכחים בשעת הדלקת נרות חנוכה ומי שלא היה בעת אמירת הברכות שבעה"ב בירך הפסיד את מצוות ההודאה לה' על הנס, ולכן חובה על בעה"ב לכוון להוציא את השומעים ידי חובתם.

מי שלא נוכח בשעת ההדלקה

וכמובן שאם אחד מבני הבית לא נמצא בשעת ההדלקה לא יועיל שבעה"ב יכוון להוציא אותו יד"ח כיון שיש תנאים בהוצאת יד"ח בברכות. א. שישמע הברכות מתחילה ועד סוף. ב. שהמברך מכוון להוציא ידי חובה את השומע. ג. השומע מכוון לצאת ידי חובה. ולכן אם כיון בעה"ב ולא שמע השני, או חסר אחד מהתנאים לא יצא ידי חובה. וא"כ על כולנו חובה להיות נוכחים בשעת ההדלקה ואמירת הברכות.

ספרדי אינו יכול להדליק בדעת הרמ"א

א"כ יצא לנו שמצוות הדלקת נרות היא חובה לכל בני הבית להדליק נר אחד. המהרי"ל כותב שמצוות הדלקת נרות חנוכה היא על כל אחד ואחד מבני הבית בנפרד וכן פסק הרמ"א וכן נוהגים האשכנזים ודלא כדעת רוב הראשונים שפסקו שר אחד פוטר את כל בני הבית וכן נהגו הספרדים. ולכן ספרדי שרוצה לנהוג כדעת הרמ"א ולהלדיק נרות בנפרד עם ברכה, אינו יכול, דכיון שהוא חלק מבני הבית ובבית זה הדליקו כבר, אינו יכול עוד לברך.

אברכי הכוללים בהדלקת נרות

יש שאמרו שאברכים הלומדים תורה אין חובה עליהם להפסיק בלימוד התורה ולצאת מהכולל להדלקת נרות חנוכה בביתם, ולכן אמרו שעדיף שהאשה תדליק נרות חנוכה ובוזה ינצלו מביטול תורה. וזה אינו נכון. דהמנהג הנכון הוא כמו שכתב מרן זיע"א בספרו חזון עובדיה שאברכים מפסיקים מלימודם מבעוד יום ומדליקים נרות חנוכה בזמן צאת הכוכבים במעמד כל בני ביתם. וכמו שביארנו דאם האשה תדליק, נכון שקיים המצוה האחת שממונו פרסם את הנס, אבל הוא יפסיד את מצוות ההודאה לה' על הנס, וזו מצוה על כולנו. וכבר ידוע דברי המאירי דגדול הלימוד המביא לידי מעשה, ולכן חובה עלינו לשחוט הפסח ולשמוע תקיעת שופר ועוד מצוות שמבטלים תורה כדי לקיימם, ולא נפטור עצמנו בסיבת לימוד התורה דעיקר הלימוד תורה זה כדי שיביאנו לידי מעשה, וע"כ חובה על כולנו להשתתף בהדלקת נרות חנוכה. ובאמת שחובה על כל אברך להשלים אח"כ את החסר וילמד בביתו.

קיבל שמן במתנה על מנת

אחד מבני הבית שמתעקש להדליק לבד עם ברכה, וקיבל ממישהו שמן להדליק נרות במתנה על מנת שאין לאביו חלק בו, וקודם שאביו מדליק הוא מדליק לבדו, אמנם הברכות אינם לבטלה כיון שהדליק קודם שיצא יד"ח, אבל כיון שעתידיים להדליק בבית זה ולהוציא אותו יד"ח, הוא גרם ברכה שאינה צריכה ואסור לו לעשות כן.

ברכות בטלפון

מי שרוצה שאשתו תדליק נרות חנוכה וישמע הברכות בטלפון אינו יוצא יד"ח ברכות ההודאה, דכמו שברור לנו שמי ששמע ברכת בורא פרי העץ בטלפון לא יוצא יד"ח, ה"ה בהדלקת נרות חנוכה שאינו יוצא יד"ח בשמיעת הברכות בטלפון אלא חייב להיות נוכח בשעת ההדלקה

מפוני הדרום המתארחים

מפוני הדרום שמתארחים ברחבי הארץ בבתי קרוביהם, וכבר תקופה ארוכה שהם מתארחים שם וכמעט מרגישים בעה"ב בבית המארחים כיצד יעשו בהדלקת נרות חנוכה, האם נפטרים בהדלקת נרות חנוכה ע"י בעה"ב או שצריכים להדליק לבדם.

אורח לתקופה

דין של בן בית שנפטר בהדלקתו של בעה"ב זה מכיון שהוא

חמיו לשבת, ובעה"ב מדליק נרות חנוכה ומוציא הבן שקל מהכיס ונותן לאביו ואומר לו תן לי חלק בשמן, זה חוצפה שהרי אביו אומר לו אתה אוכל ושותה וישן בחינם וכי מה אני צריך את השקל הזה ממך, אני יקנה לך חלק בשמן מדין קנין אודיתא.

פריטי דוקא בבית מלון

וע"כ כל מה שנאמר שחייב להשתתף בפריטי זה דוקא באכסנאי כמו בבית מלון ששם כל דבר עולה כסף ואין שום דבר בחינם, וע"כ אם רוצה להשתתף בהדלקת נרות של בעל האכסנאי חייב להשתתף בפריטי, אבל אורח שנמצא בבית וכל אכילתו ושינתו בחינם, בודאי יקנה לו בעה"ב מהשמן בחינם, רק חובה לידע אותו את הדין אם לא בקיא בזה.

בעה"ב מקנה להם חלק בשמן

ולכן מפוני הדרום המתארחים אצל קרוביהם ואוכלים ושותים וישנים בחינם בודאי שאינם חייבים להשתתף בפריטי וברור שבעה"ב מקנה להם חלק בשמן. ועדיף להזכיר זאת לבעה"ב קודם ההדלקה שיקנה להם חלק בשמן.

לסיכום

ולכן מפונה הדרום דינם כדין בן נשוי המתארח אצל אביו בכל ימי החנוכה, אם רוצים לצאת ידי חובה בהדלקת נרות של בעה"ב, יכולים ואינם חייבים להדליק לבד. כמו"כ אינם חייבים לתת פרוטה לבעה"ב כדי לצאת יד"ח ודי בכך שיזכירו לבעה"ב שיכוון להקנות להם חלק בשמן. ואם בכ"ז רוצים להדליק בנפרד רשאים להדליק בנפרד בברכה.

סמוך באופן קבוע על שולחן בעה"ב וכל אכילתו היא באה מהבית וע"כ נפטר בהדלקת אביו. שונה אדם שהוא אורח לתקופה שדינו כדין בן נשוי שהביאו הפר"ח והכנה"ג שבן נשוי המתארח אצל אביו כל ימי חנוכה, דינו כדין אכסנאי דיכול להדליק לבדו ויכול לגם להיפטר ע"י שבעה"ב יפטור אותו שיקנה לו חלק בשמן, או יתן פרוטה, דכיון שרק אוכל שם עראי אינו כדין בן אצל אביו.

מקום האכילה הוא עיקר

אדם שאוכל קבוע במקום אחד ויש לו בית אחר שישן בו קבוע, מקום השינה הוא עיקר כמבואר בעירובין (עג). דהלכתא כרב דמקום האכילה הוא עיקר וחשוב. ולכן אדם שדר במלון, וחדר האוכל נמצא בבנין אחד וחדרי המגורים בבנין אחר סמוך לו, עיקר ההדלקה תהיה במקום שאוכל, רק אם אי אפשר להדליק שם ידליק בלובי המלון.

בן בית שונה מאורח לתקופה

הנפק"מ בין בן בית לבין אורח לתקופה, במקרה שרוצה להדליק לבד ולא להיפטר בהדלקת נרות של בעה"ב. בן בית שאין עליו חובה פרטית אלא חובתו מדין בני הבית אינו יכול להדליק לבדו, אבל אורח שרוצה להדליק לבד אע"פ שהוא סמוך על שולחן בעה"ב לתקופה זו בכל אופן יכול לומר לבעה"ב שלא יכוון להוציא אותו יד"ח ויכול להדליק נרות לבדו ולברך בנוסף על הנרות של בעה"ב.

נותן שקל לאביו

בספר גן המלך (סימן מא) אומר בן ההולך אצל אביו או אצל

העלון מוקדש

להצלחת ידידנו
אמיר מועלם הי"ו
ולהצלחת כל ב"ב
שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבו לטובה

העלון מוקדש

להצלחת יקיר המוסדות
ה' אור בן שמעון
לבית משפחת אל"מלך
שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבו לטובה
ויראה ברכה וישנוב טוב בביתו החדש
ויזכה בקרוב לזיווג הגון. אמן.

העלון מוקדש

להצלחת ידידנו היקר
ה' רמי סימני
ומשפחתו הי"ו
שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבו לטובה

העלון מוקדש

להצלחת
ה' דניאל אריכא
ומשפחתו הי"ו
ולעילוי נשמת אביו
ה' ישעיה בן אברהם ז"ל

זמני בית ההוראה בראשות מוה"ר

בוקר | בימים א' - ה' בין השעות 9:00 - 9:30 / 12:30 - 13:00

אחה"צ | בימים א' - ה' בין השעות 18:00 - 18:30

בית ההוראה ברחוב רבינוב 7 בני ברק

ניתן לתרום גם דרך עמדות נדרים
פלוס - מוסדות 'הליכות משה'

תרומות עבור הוצאת העלון
בטלפון 0527136052